

3. Інституційний аспект, який передбачав одночасне включення в правовиховну діяльність всіх соціальних інститутів: сім'ї, всіх рівнів системи освіти, громадських організацій, церкви тощо. Підкреслюємо, що системний підхід до правового виховання молоді передбачає наступність, взаємозв'язок та координацію правовиховної діяльності різних соціальних інститутів.

4. Кадровий аспект, який передбачає поетапну реалізацію системи заходів із підготовки та перепідготовки фахівців різного рівня (шкільних вчителів, лекторів з правових питань, журналістів, що висвітлюють правові проблеми тощо), які приймають участь у правовому вихованні молоді, залучення до цього процесу досвідчених юристів-практиків.

5. Організаційний аспект. Враховуючи складність процесу правового виховання молоді, на нашу думку, він має організовуватися на двох рівнях: на державному - у вигляді загальних засад правового виховання молоді, та на рівні окремих соціальних інститутів - у вигляді їх практичної реалізації у різних формах правового виховання.

6. Економічний аспект, який дає можливість вишукування коштів на реалізацію правового виховання молоді з різних джерел, включаючи спонсорську допомогу та місцевий бюджет.

7. Управлінський аспект, який дозволяє при необхідності (наприклад, при неможливості окремого соціального інституту вирішити конкретну проблему правового виховання молоді) включити в процес вирішення проблеми всі існуючі структури (в тому числі громадські та державні) та забезпечити нові форми організації їх взаємодії.

Отже, питання ефективного правового виховання молоді у будь-якій державі є пріоритетним у концептуальному баченні. Зрозуміло, що за таких обставин правове виховання є стратегічним завданням суспільства, необхідною умовою формування правової культури у сучасній молоді, що в подальшому підвищить рівень правової активності у суспільстві, а також зміцнення законності і правопорядку.

Носенко О.В.,

кандидат філософських наук старший викладач кафедри філософії права та юридичної логіки НАВС

АКСІОЛОГІЙНИЙ ВИМІР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ СУСПІЛЬСТВА: УКРАЇНСЬКИЙ АКЦЕНТ

В сучасних умовах глобалізаційного розвитку однією з нових форм соціальної організації світу є масове суспільство, яке на відміну від інших

історичних типів свого функціонування зазнає впливу стандартизації, вестернізації та об'єктивних процесів омасовлення принципів і технологій управління суспільним розвитком. Водночас, складна ситуація із самоідентифікацією людини в нашій країні дозволяє називати сучасний український соціум масовим. Руйнування колишньої ціннісної основи і нестача нових політичних ідеалів обумовлюють ситуацію в українському суспільстві, розколотому на клани, угруповання і невеличкі групи, позбавленому єдиної об'єднуючої платформи. Цей розкол – пряме породження ціннісної кризи. Тому, в даному випадку, доречно застосувати аксіологічний аналіз до проблем становлення якісно нового рівня життя українського суспільства в умовах масовізації соціуму.

Формування системи цінностей, ідеологічних концепцій, які закріплюються в тій чи іншій країні в якості обґрунтування цілей суспільного розвитку і засобів їх досягнення в умовах суспільних трансформацій, є актуальною, науковою проблемою. Очевидним також є той факт, що системи цінностей, серед яких є і політична система цінностей, безпосередньо чи опосередковано пов'язані з якістю життя суспільства, тобто з благополуччям людини.

У масовому суспільстві задоволення потреб мас з боку держави – це також і рівень якості життя суспільства. Отже, цінність може одночасно бути і потребою, що вимагає задоволення. Так, на нашу думку, можна, наприклад, виділити такі потреби суспільства як екологічна та економічна безпека, безпека держави і народу, особиста свобода та добробут людини тощо. А якість життя з усіма її атрибутами, не тільки матеріальними, але й духовними, людськими відносинами, душевним комфортом – це новий вимір буття масового суспільства. Саме ціннісні критерії вищого рівня є базисом нормативно-ціннісної системи як духовної, культурної основи самоорганізації соціуму; саме аксіологічний вимір є показником якості життя суспільства.

Якщо говорити про суб'єктивне благополуччя особи, воно, природно, включає її соціально-нормативні ціннісні установки, реалізація яких зумовлена всією сукупністю умов соціалізації як в суб'єктивному, так і в об'єктивному аспектах, рівно як і реалізацію потреб, до речі, що також мають соціальний контекст, нарешті, глобальну оцінку свого існування на основі співвідношення приватних і узагальнених уявлень про своє життя та самореалізацію в ньому з “еталонними уявленнями”, засвоєними в процесі соціалізації. Саме вони складають основу людського ставлення до навколишнього світу, основу світогляду і життєвої концепції. Як зазначають російські дослідники М.Карват і В.Мілановський «цінностями постають ідеї явищ, а не просто явища, тому, що цінності володіють надіндивідуальним походженням,

характером і способом постійної практики, належать до того, що виступає спільним, соціальним в свідомості різних індивідів».

Оцінка умов життєдіяльності і себе кожною особою багато в чому визначається виходячи з соціальних паттернів, які, в свою чергу, створюють умови для оцінки внутрішніх інстанцій особистості, оскільки вони багато в чому відображають симбіотичність зовнішніх і внутрішніх умов розвитку.

Обґрунтуванням мінливого характеру ієрархії цінностей може слугувати той факт, що порушення самого порядку – гармонії між локальними та загальнолюдськими цінностями – може призводити до зміни не тільки ієрархії цих систем, але й їх змісту. Питання в тому, чи може національна, культурна цінність вступати в протиріччя із загальнолюдською, універсальною. Отже, якщо цінності визначають сенс існування індивіда, напрям його діяльності, то їх індивідуальний характер дає підстави стверджувати про існування неузгодженості із соціальними, загальнокультурними цінностями.

На нашу думку, конфронтація ціннісних систем в Україні, порушення балансу, що склався, вимивання традиційних і нав'язування чужорідних цінностей, нівелювання духовних та етичних імперативів можуть мати наслідком серйозні порушення у функціонуванні політичних та соціокультурних інститутів, деструктивні зміни в суспільній свідомості і ментальності, духовну дезорієнтацію, соціальну безвідповідальність і девіацію. «Наразі ми живемо в еру традицій, що руйнуються та зникають. Тому, замість того, щоб нові цінності створювалися шляхом винайдення унікальних смислів, відбувається зворотній процес. Універсальні цінності нівелюються». Усе це за певних умов може стати чинником загострення соціальних конфліктів на національно-державному рівні і дестабілізації соціуму на глобальному і регіональному рівнях. Така можлива плата українського суспільства за підриє ціннісних основ свого існування.

Поліщук П.В.,

ад'юнкт кафедри філософії права та
юридичної логіки НАВС

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОСВІДОМІСТЬ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Як відомо, сучасний етап розвитку правової свідомості українського суспільства характеризується суттєвою зміною ціннісних орієнтирів, які стосуються перш за все місця людини у відносинах з державою, а також захисту її прав та свобод. Завданням філософії права є